

Motion till riksdagen 2020/21:1618

av **Jonas Andersson i Skellefteå m.fl. (SD)**

Anhöriginvandring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rätten till anhöriginvandring för skyddsbehövande och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vilken anhöriginvandring som ska omfattas av försörjningskrav och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta försörjningskrav vid anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på hederlig vandel för anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa missbruk av anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skydd för utsatta personer och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilt skydd för barn i anknytningsärenden och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en begränsning av möjligheten till anhöriginvandring för unga vuxna och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade DNA-tester för att styrka släktskap och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om oanmälda hembesök i fråga om anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återförening i hemland eller tredje land och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilda förenklade regler för återvandrande svenska medborgares familjer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finns tillfällen då familjer splittrats eller ny kärlek uppstått över nationsgränser. Som ett familjevänligt parti ser Sverigedemokraterna det givetvis som önskvärt att var och en får leva nära sina närmaste familjemedlemmar. All anhöriginvandring och familjeåterförening bör dock omfattas av, och följa, ett väluppbyggt regelverk. En grundförutsättning i detta regelverk är att anhöriginvandringen inte på ett orimligt sätt ska belasta svenska skattebetalare eller leda till ett ökat utanförskap. En annan är att familjebanden är tillräckligt nära och att de kan styrkas. Missbruk måste beivras.

Rätten till anhöriginvandring för skyddsbehövande

Som suverän stat har Sverige rätt att på egen hand besluta om vilka utlänningar som ska få invandra, i synnerhet som anhöriga till personer bosatta här. Samtidigt har vi bundit oss att följa internationella konventioner och EU-lagstiftningen vilket medför vissa minimikrav. Dessa tar främst fasta på flyktingars rättigheter, men också barns rätt att leva med sina föräldrar och familjers rätt att vara tillsammans. Givet det svåra integrationspolitiska läget i Sverige, med omfattande utanförskap, och givet den massinvandring som skett till vårt land de senaste åren, är det dock viktigt att rätten till anhöriginvandring anpassas till den miniminivå som är möjlig givet vad vi åtagit oss. Sverige ska inte vara mer generöst än vad som krävs.

Detta innebär i huvudsak att den svenska utlänningsrätten anpassas till minimikraven i EU:s familjeåterföreningsdirektiv. Utlänningar som beviljats uppehållstillstånd i Sverige på grund av skydd ska därmed endast kunna utgöra anknytningsperson om de är konventionsflyktingar. Andra grupper av skyddsbehövande, såsom alternativt skyddsbehövande, eller personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter, ska inte ha rätt till familjeåterförening. Detta förslag skulle innebära en direkt minskning av migrationsflödet till Sverige, men också sända klara signaler om att Sverige nu anpassar sig till en mer normal västerländsk migrationspolitik.

En annan anpassning till minimikraven är att om en konventionsflykting som bor i Sverige har ett barn i utlandet, ska barnet endast kunna anhöriginvandra till Sverige, om konventionsflyktingen har ensam vårdnad om barnet. Om så inte är fallet, och barnet istället bor tillsammans med en annan vårdnadshavare i hemlandet, bör barnet istället stanna där med den vårdnadshavaren. Detta innebär att barns bästa sätts i första rummet, och att barn inte slits upp från sina rötter i onödan. Det bryter också den kedja av anknytning som annars hade uppstått, när den andra vårdnadshavaren ansöker om tillstånd för att återförenas med barnet som flyttat till Sverige. På samma sätt ska rätten till familjeåterförening begränsas till att endast gälla väletablerade förhållanden, som var etablerade före inresa till Sverige.

Ytterligare en anpassning till minimikraven är att en konventionsflykting ska ha haft uppehållstillstånd i Sverige i två år innan en anhörig kan invandra. En sådan frist gör att konventionsflyktingen får god tid på sig att lära sig språket, integreras och rentav komma i varaktig egen försörjning, innan andra familjemedlemmar ansluter sig.

Slutligen bör direktivets möjlighet att ställa krav på fullföljda integrationsåtgärder utnyttjas. Det bör alltså ställas krav på att en konventionsflykting följer vissa lagstadgade integrationsåtgärder, såsom språkundervisning, samhällsorientering och andra åtgärder. I nuläget saknar Sverige i stort sådana åtgärder i någon större utsträckning, varför frågan bör utredas vidare.

Vilken anhöriginvandring ska omfattas av försörjningskrav?

Försörjningskrav på vissa anhöriginvandrare infördes så sent som år 2012. Sverige var då det enda landet i EU som inte ställde några sådana krav. Samtidigt fanns det så många undantag från kraven, att fler utlänningar undantogs än omfattades. I och med den tillfälliga lagen (2016:752) kom försörjningskraven att omfatta långt fler. Detta var ett positivt steg i riktning mot en mer realistisk och ansvarsfull migrationspolitik, men inte alls tillräckligt. Dessutom urholkades reformen när den tillfälliga lagen förlängdes 2019, och ytterligare grupper undantogs från försörjningskraven. Av Migrationskommitténs betänkande framgår också förslag på ytterligare skadliga undantag, som riskerar att återskapa situationen från före krisen 2015. Det är oerhört viktigt att detta inte sker när den tillfälliga lagen löper ut i juli 2021.

Istället föreslår Sverigedemokraterna att försörjningskraven ska breddas så att de omfattar så stor del av anhöriginvandringen till Sverige som möjligt. Anhöriga till såväl svenska medborgare som EES-medborgare bör alltså omfattas, liksom anhöriga till arbetskraftsinvandrare och till skyddsbehövande. Vad gäller de sistnämnda bör konventionsflyktingar i enlighet med familjeåterförningsdirektivet undantas från försörjningskraven endast om en ansökan om familjeåterförning inkommer inom tre månader från att de förklarats vara flyktingar. Det ska även krävas att familjeåterförning inte kan ske i ett annat land som flyktingen eller dennes familj har anknytning till.

Eftersom minderåriga saknar möjlighet att uppfylla försörjningskravet bör kravet inte gälla när de är anknytningspersoner. Kravet bör inte heller gälla om barnet är fött i Sverige och anknytningspersonen har uppehållstillstånd här och sammanbor med barnet. Det kan även tänkas finnas vissa sällsynta situationer då det skulle förefalla orimligt att ställa upp ett försörjningskrav.

Skärpta försörjningskrav vid anhöriginvandring

I försörjningskraven ingår att anknytningspersonen har stabila, regelbundna och tillräckliga försörjningsmedel för sig själv och för sina familjemedlemmar. Vidare ska anknytningspersonen kunna uppvisa en bostad som anses adekvat för en familj av jämförbar storlek. Sverigedemokraterna ser positivt på dessa försörjningskrav och vill permanenta den nuvarande ordningen.

Dock är det Sverigedemokraternas mening att nuvarande försörjningskrav inte är tillräckligt långtgående. Inkomstkravet är exempelvis så lågt satt att en anhörig redan vid ankomsten kan befinna sig i risk för fattigdom enligt SCB:s normer och därmed lever i ett reellt utanförskap. Detta skapar inga goda förutsättningar för integration och innebär en belastning på samhället, särskilt om utlänningen har rätt till hela välfärdsystemet redan från början. Vidare gäller inte försörjningskraven vid förlängning, vilket gör att utlänningen kan bli av med sin försörjning direkt efter ankomsten och vara samhället till last och ändå få stanna i landet när det blir tid för förlängning.

Vi vill därför skärpa kraven på fyra sätt. För det första genom att anknytningspersonen ska kunna styrka varaktig försörjning under en längre tid, en inkomst som inte får innefatta någon form av bidrag eller subventionerad anställning. För det andra ska den nödvändiga inkomsten, som idag bestämts till det så kallade förbehållsbeloppet i utskönningsbalken, dels frikopplas från förbehållsbeloppet, dels höjas, för att garantera att anhöriginvandrare inte ska komma till Sverige för att leva i fattigdom och utanförskap från första stund.

För det tredje vill vi implementera det krav som rekommenderas i EU:s familjeåterföreningsdirektiv, alltså att familjemedlemmen ska ordna med en heltäckande sjukförsäkring i Sverige. Slutligen vill vi för det fjärde att försörjningskraven även ska gälla vid förlängning. En anhörig som inte längre är försörjd i Sverige bör alltså enligt huvudregeln återvända hem till hemlandet och inte leva i fattigdom och utanförskap i Sverige.

Krav på hederlig vandel

Det är en självklar rätt för suveräna stater att förhindra invandringen av personer som utgör ett hot mot samhället. Principen har kommit till uttryck i en rad konventioner, bland annat i flyktingkonventionen och Europakonventionen. Inom EU-rätten framgår det exempelvis av familjeåterföreningsdirektivet att en medlemsstat kan vägra en utlänningsuppehållstillstånd med hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa. Denna möjlighet är sedan tidigare implementerad i den svenska utlänningslagen, men i otillräcklig omfattning.

Sverigedemokraterna föreslår därför att det införs ett uttryckligt vandelskrav vid anhöriginvandring, som ska innefatta brott med relativt högt straffvärde samt, även om straffvärdet inte ensamt motiverar det, gärningar av sådan art att det bör föranleda en bedömning att utlänningsuppehållstillståndet inte uppfyller kraven på hederlig vandel. De gärningar vars art bör föranleda en sådan bedömning bör i vart fall omfatta allvarliga brott mot person, däribland majoriteten av våldsbrott, sexualbrott och brott mot frid och frihet. Även deltagande i, eller samröre med, organiserad brottslighet eller terrororganisationer bör rimligtvis ingå. Utlänningar som ansöker om uppehållstillstånd som anhöriga bör i regel styrka att de inte dömts eller misstänkts för sådana brott. Denna typ av vandelskrav bör omfatta all anhöriginvandring, inklusive anhöriga till medborgare, arbetstagare eller studerande.

Stoppa missbruk av anhöriginvandring

I de senaste årens stora migrationsflöden till Sverige har nära hälften av alla uppehållstillstånd beviljats för olika typer av anhöriginvandring. Detta aktualiserar frågan om så kallade kedjetillstånd. Detta rör sig om fall då en utlänning beviljats uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till en partner, efter en tid avslutar relationen och agerar anknytningsperson åt en annan utlänning. När denne väl kommer till Sverige, kan processen upprepas och den hitflyttade i sin tur agera anknytningsperson åt ytterligare en utlänning.

Sverigedemokraterna anser att detta skadar förtroendet för svensk migrationslagstiftning och gör det lätt för skrupelfria personer att utnyttja såväl system som människor. En anhöriginvandrare bör därför inte kunna utgöra anknytningsperson förrän han eller hon blivit medborgare och uppfyllt kraven för uppehållstillstånd under denna tid.

Skydd för utsatta personer

Sverigedemokraterna ser med oro på rapporter om utlänningar som kommit till Sverige på grund av anknytning men som sedan utsatts för våld eller hot av anknytningspersonen. I vissa fall känner dessa utlänningar sig nödgade att stanna kvar i relationen, av rädsla för att skickas tillbaka till hemlandet om de försöker ta sig ur situationen och

lämna anknytningspersonen. Sverigedemokraterna vill därför särskilt utreda regelverket rörande våld i anknytningsärenden för att säkerställa att ingen riskerar att hamna i vad som närmast blir en gisslansituation. Den främsta åtgärden är att kontrollera huruvida anknytningspersonen förekommer i polisens misstanke- och belastningsregister, MRBR. Om så är fallet bör en fördjupad utredning genomföras, och i förekommande fall ansökan om uppehållstillstånd avslås av vandelsskäl.

Särskilt skydd för barn i anknytningsärenden

Barn är en särskilt utsatt grupp när det gäller anhöriginvandring. Som minderårig är man särskilt känslig för påtryckningar och destruktiv påverkan från andra, särskilt inom familjen. För att garantera att barnets bästa alltid står i centrum anser Sverigedemokraterna att en särskild prövning alltid bör göras när ett barn är anknytningsperson i ett anknytningsärende. Prövningen ska ta fasta på om en utlänning som vill återförenas med barnet kan inverka menligt på barnets utveckling.

Begränsning av rätten till anhöriginvandring för unga

Ingen person i Sverige ska tvingas ingå ett äktenskap man själv inte valt. Att själv bestämma vem man ska gifta sig med är en grundläggande rättighet i Sverige. Trots det har vi på senare år kunnat se en utveckling där allt fler unga känner att de inte kan välja partner fritt. En undersökning från 2009 visade på att det kunde vara över 70 000 unga i Sverige som upplevde begränsningar vad gäller val av partner, begränsningar som oftast kom från den närmaste familjens förväntningar eller krav.

EU-rätten öppnar redan genom familjeåterföreningsdirektivet för en möjlighet att bekämpa denna typ av missbruk. För att garantera en bättre integration och förhindra tvångsäktenskap, kan medlemsstater kräva att både anknytningspersonen i Sverige och dennes make/maka ska ha uppnått en viss lägsta ålder, dock högst 21, innan uppehållstillstånd på grund av anknytning kan beviljas. Sverigedemokraterna har föreslagit en sådan ordning under många år, men först efter krisen 2015 tog regeringen chansen att införa denna regel även i Sverige, genom den tillfälliga lagen.

I sitt slutbetänkande i september 2020 föreslog Migrationskommittén att denna regel skulle permanentas, genom att Migrationsverket skulle få möjlighet att vägra uppehållstillstånd om makarna var under 21 år. Sverigedemokraterna välkomnar detta och anser att regeringen snarast måste införa en sådan permanent ordning. Till skillnad från kommittén anser Sverigedemokraterna dock att denna ordning ska vara tvingande och inte fakultativ. Upphållstillstånd *ska* vägras om någon av parterna är under 21 år. Den bör också omfatta all anhöriginvandring, inklusive anhöriga till medborgare, arbetskraftsinvandrare och studerande.

Regeringen bör därtill arbeta inom EU för att rådande direktiv förändras, så att fler medlemsstater kan följa Norges och Danmarks exempel och höja gränsen till exempelvis 24 år.

Utökade DNA-tester för att styrka släktskap

Många länder i världen saknar fortfarande fungerande folkbokföringssystem. I andra länder har systemen regelbundet utsatts för stora störningar. Följden är att det ofta går

att lura Migrationsverket att ett släktskap föreligger mellan en anknytningsperson i Sverige och en utlänning. Bristen på adekvata dokument innebär även en ökad risk för människohandel, där barn kan komma att bli särskilt utsatta.

Sverigedemokraterna vill därför utöka den existerande rätten till DNA-test för att styrka släktskap så att det blir ett krav i de fall där det inte framstår som uppenbart obehövt.

Oanmälda hembesök i fråga om anhöriginvandring

För att skapa bättre förutsättningar att förhindra skenäktenskap, tvångsäktenskap och våld i relationer menar vi att det bör vara möjligt för Migrationsverket att genomföra oanmälda hembesök. Detta står väl i proportion till det eventuella intrånget i privatlivet, samtidigt som det är i enlighet med rekommendationen i EU:s familjeåterföreningsdirektiv.

Återförening i hemland eller tredje land

Sverigedemokraterna är ett familjeparti och vi anser att barn i så stor utsträckning som möjligt ska leva tillsammans med sina föräldrar. Dessvärre saknas det i dag ett barnperspektiv i invandringspolitiken, vilket resulterat i att föräldrar, via smugglare, skickar sina barn ensamma på riskfyllda resor över kontinenter. Detta för att de ska nå Sverige och därefter kunna agera anknytningsperson åt övriga familjen. För många är skilsmässan från familj och kultur samt själva resan ett större trauma än något annat de har varit med om.

Ett barn ska inte bära ansvaret för komplicerade återföreningar eller för den framtida ekonomiska situationen för en familj i ett annat land. Med barnperspektivet i beaktning är det därför viktigt att aktivt motverka splittring och familjeseparationer genom tydliga regelverk för uppehållstillstånd och återförening, som överensstämmer med Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och annan internationell rätt.

Sverigedemokraterna vill därför att Migrationsverket i större utsträckning utreder huruvida det verkligen är barnets bästa att återförenas i Sverige. Familjeåterförening där minderåriga är inblandade bör i stället generellt ske i hemlandet eller i tredje land, där familj finns, för att minska incitamenten för familjer att skicka sina barn på riskfyllda resor. Utlänningsrätten bör också anpassas, exempelvis genom att det ska räcka med att en enda anhörig eller anknytningspersonen har en större anknytning till ett tredjeland för att försörjningskravet ska gälla vid familjeåterförening. Detta står alltså i motsats till dagens ordning, då det krävs att hela familjen har större anknytning till ett tredjeland för att försörjningskravet ska gälla.

Förenklade regler för återvandrande svenska medborgares familjer

Svenska medborgare som varit bosatta i utlandet och bildat familj träffar ofta på svårigheter när de försöker återvända till Sverige. Å ena sidan har de som svenska medborgare, tillsammans med sina eventuella barn, alltid en ovillkorlig rätt att komma hem. Den andra parten i förhållandet betraktas dock i svensk rätt som vilken utlänning som helst. Detta betyder alltså att anknytningspersonen, den svenska medborgaren, dels måste vara

folkbokförd i Sverige, dels måste ha både bostad och arbete i Sverige, innan den anhöriges ansökan kan bifallas. Samtidigt gäller som generell regel att den anhöriga måste ansöka om, och beviljas tillståndet, före inresa i Sverige.

I praktiken kan det innebära att familjen måste splittras för att överhuvudtaget kunna påbörja processen att leva tillsammans i Sverige, ibland i flera månader. Medan den svenska medborgaren med sina barn, som också är svenska medborgare, reser in i Sverige för att påbörja sitt liv här, tvingas den andra föräldern stanna kvar i utlandet för att vänta på beslut om uppehållstillstånd.

Som ett familjevänligt parti ser Sverigedemokraterna detta som orimligt och vill snarast lösa frågan på ett sätt som värnar både samhället och de individer som drabbas.

Att avskaffa försörjningskraven i dessa fall vore inte förenligt med en ansvarsfull migrationspolitik, särskilt sett till det omfattande utanförskapet bland utrikesfödda i vårt land. I allmänhet är det dessutom relativt välbeställda människor som väljer att flytta hem till Sverige, varför försörjningskravet i sig inte torde vara det största problemet för hemvändande.

Däremot slår kravet att ansöka utifrån, och regeln att en ansökan inifrån generellt sett inte får bifallas efter inresa, särskilt hårt mot denna grupp. Sverigedemokraterna anser därför att regeringen skyndsamt måste utreda möjligheten till undantagsbestämmelser för anhörigärenden om väletablerade relationer med utlandssvenskar. Ärendetypen bör också prioriteras av Migrationsverket i själva handläggningen, så att återvändande utlandssvenskar inte ska tvingas sväva i ovisshet om sin framtid längre än nödvändigt.

Jonas Andersson i Skellefteå (SD)

Jennie Åfeldt (SD)

Julia Kronlid (SD)

Linda Lindberg (SD)